

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการบริหารสถานศึกษากลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร

Ethical leadership and administration of educational institutions in the North Bangkok Group, Bangkok Metropolitan Administration

อติตยา หอศิลป์ (Atitya Hosin)¹ นิษฐ์วดี จิโรจน์ภิญโญ (Nitwadee Jirarotephinyo)²

Received: July 8, 2024

Revised: July 25, 2024

Accepted: July 31, 2024

¹ Corresponding author, E-mail: atita1986@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางจริยธรรมของผู้บริหารกับการบริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษากลุ่มกรุงเทพเหนือ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ จำนวน 338 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมและการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.519$) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์เป็นรายด้าน พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงคือ ด้านจริยธรรมต่อองค์การกับการบริหารงานบุคคล

($r = 0.977$) รองลงมา คือ ด้านจริยธรรมต่อเพื่อนร่วมงานกับการบริหารงานวิชาการ ($r = 0.889$) ด้านจริยธรรมต่อตนเองกับการบริหารงานวิชาการ ($r = 0.842$) และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ ด้านจริยธรรมต่อเพื่อนร่วมงานกับการบริหารงานบุคคล ($r = 0.212$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, จริยธรรม, การบริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to study the level of opinions on the relationship between ethical leadership of administrators and the administration of administrators in educational institutions in the North Bangkok group, Bangkok. The sample group used in this research included 338 teachers in schools under Bangkok. The research instrument was a questionnaire divided into 3 parts, with a rating scale of 5 levels: the most, a lot moderate, a little, and the least. Statistics used to analyze data include frequency, percentage, mean, standard deviation and analysis of Pearson's product moment correlation coefficient.

The research results found that ethical leadership and management of educational

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

M.Ed. Student, Bangkok Thonburi University

² อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Advisor, Bangkok Thonburi University

institution administrators North Bangkok Group under Bangkok overall, it is at the highest level, and there is a moderate relationship ($r = 0.519$). When considering the relationship on a side-by-side basis, It was found that couples with a high level of relationship were ethics towards the organization and personnel management ($r = 0.977$), followed by ethics towards co-worker and academic administration ($r = 0.889$), ethics towards oneself and academic administration ($r = 0.842$), and the pair it has the lowest relationship. Ethics towards co-workers and personnel management ($r = 0.212$), respectively.

Keywords: Leadership, Ethics, Educational institution administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการเรียนการสอนให้ผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน โดยเฉพาะการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่เยาวชน ปัจจุบันสังคมมีการแข่งขันสูง มีการแก่งแย่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัด ประชาชนมีจำนวนมากขึ้น สภาพเศรษฐกิจฝืดเคือง ความหลากหลายของวัฒนธรรมต่างชาติและนวัตกรรมอยู่ในสภาพที่ก้าวกระโดดทำให้พ่อแม่ต้องแข่งขันกันประกอบอาชีพจึงไม่มีเวลาที่จะเลี้ยงดูบุตรหลาน เด็กบางคนถูกผู้ปกครองทอดทิ้งเพื่อไปทำงานต่างถิ่นหรือถูกเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจึงทำให้เด็กมีปัญหาทั้งสุขภาพจิต สุขภาพกาย การเรียน โดยเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม เห็นได้ว่าทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และผู้ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษานั้นมีความปรารถนาดีในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนดี เรียนเก่ง มีความรู้คู่คุณธรรมสักเท่าใดก็ยังไม่ทำให้ผู้เรียน

มีคุณธรรม จริยธรรมและบรรลุดุจประสงค์เท่าที่ควรได้ สิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมและ จริยธรรมคือ “ครู” ครูนอกจากจะสอนเก่ง มีใบประกอบวิชาชีพ และมีความรู้แล้ว ต้องมีคุณธรรม จริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี ความเป็นครูสูง (เฉษฏาวัลย์ ปลั่งใจ, 2561, น.1)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) กลยุทธ์การพัฒนา กลยุทธ์ที่ 1 คนไทยทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ พัฒนาผู้อยู่ในช่วงวัยการศึกษาในระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ในตนเองมีทักษะดิจิทัลและมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน โดยการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง รวมถึงการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมไทยให้สอดคล้อง เหมาะสมกับบริบทในปัจจุบัน เพื่อให้เป็นพื้นฐานของสังคมไทยและเป็น “ซอฟต์แวร์พาวเวอร์” ในการสื่อสารภาพลักษณ์ของประเทศไทยและนำเสนอความเป็นไทยสู่สากล (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2560, น.127)

บทบาทของสถาบันต่างๆ ที่มีต่อความสำเร็จในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของประเทศ ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา บทบาทของรัฐ การมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรเครือข่าย ปรัชญา/ความเชื่อ/อุดมการณ์ ผู้นำ/บุคคลที่เป็นศูนย์รวมแห่งศรัทธา ประวัติศาสตร์/ประสบการณ์ในอดีต สื่อมวลชนและสื่อต่างๆ เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการบริหารสถานศึกษากลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด องค์กรภายนอก และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมให้สูงขึ้น (กันยามาส ชูจิน และคณะ, 2562, น.23) ทั้งนี้ พระครูปลัดธรรม จริยวัฒน์ สาคร ชิตงุโร และสัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2557, น.137) ที่ได้นำเสนอกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีในรูปแบบของโมเดลลิสเรลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม 3 องค์ประกอบ คือ 1) จริยธรรมต่อตนเอง 2) จริยธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน และ 3) จริยธรรมต่อองค์กร

ภาวะผู้นำที่ดี (Good leadership) หรือผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรมไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือผู้นำทุกระดับทั้งภาครัฐและเอกชนย่อมส่งผลให้เกิดการปกครองที่ดีหรือการจัดการที่ดีมีคุณธรรม โดยชุตินารักษ์บางแหลม (2559, น.168) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาในทุกระดับโดยเฉพาะในยุคของการเปลี่ยนแปลงของโลกและสภาวะการแข่งขันปัจจุบัน ประกอบกับผู้คนมีคุณธรรมจริยธรรมลดลงไม่เห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม ไม่ยึดมั่นในคุณธรรม ไม่ประพฤติตามจริยธรรมทำให้สังคมเกิดวิกฤตจึงส่งผลกระทบต่อการบริหาร บุคลากร หน่วยงาน และองค์การ บุคลากรที่มีคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อรับใช้สังคม จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีผู้บริหารและผู้นำทางการศึกษาที่มีความเข้าใจ ตระหนักถึงภาวะผู้นำและมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึง “ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม”

นอกจากนี้เมื่อต้องเผชิญกับประเด็นปัญหาจริยธรรมในสถานศึกษาด้วยแล้วสามารถแสดงออกถึงการตัดสินใจและใช้เหตุผลทางจริยธรรมได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์นั้นซึ่งจะสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ ภารกิจและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เพื่อบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป รวมทั้งการตัดสินใจ วินิจฉัยสั่งการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติของบุคลากร พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารมีความสำคัญต่อการบริหารองค์กรเป็นอย่างมาก ต้องสร้างศรัทธา การยอมรับนับถือ และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและคนในสังคม การบริหารงานนอกจากมีหลักการในการทำงาน โดยยึดหลักกฎหมายระเบียบคำสั่ง และวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ ความสำเร็จของการบริหารต้องมีความรู้คู่คุณธรรม โดยเฉพาะสถานศึกษาจำเป็นที่จะต้องรับผิดชอบการพัฒนาหน่วยงานให้มีมาตรฐานสูงขึ้น แต่การที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะประสานและขับเคลื่อนระบบการพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้า ด้วยการนำพามูลค่าให้ร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็น

ที่จะต้องมีความรู้คุณลักษณะที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษามีมืออาชีพ(ธีระ รุญเจริญ, 2553, น.130)

ดังกรณีตัวอย่าง ผู้อำนวยการสถานศึกษาแห่งหนึ่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีเหตุการณ์เบิกถอนเงินโครงการอาหารกลางวันของนักเรียน และเงินอุดหนุนที่ได้รับจัดสรรตามโครงการเรียนฟรีไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 โรงเรียนได้รับจัดสรรเงินงบประมาณเพื่ออุดหนุนโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนจาก อบต. เป็นจำนวน 72,000 บาท ภายหลังผู้อำนวยการได้ถอนเงินออกจากบัญชีอย่างต่อเนื่องเป็นเงินจำนวน 103,097 บาท ซึ่งทำให้มีผลกระทบต่อการจัดอาหารกลางวันให้กับนักเรียน จากเดิมโรงเรียนเคยจัดอาหารกลางวันให้นักเรียนครบ 5 วันทำการ แต่ภายหลังที่ผู้อำนวยการได้ทำการเบิกถอนเงินออกจากบัญชีไปปรากฏว่าโรงเรียนได้จัดทำอาหารกลางวันให้นักเรียนรับประทานเพียงสัปดาห์ละ 2-3 วันเท่านั้น โดยไม่มีพยานหลักฐานว่าผู้อำนวยการนำเงินที่เบิกถอนออกมาลงรายการในระบบบัญชีการเงิน และไม่มีเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเงินให้ตรวจสอบ รวมทั้งการเบิกถอนเงินออกจากบัญชีเงินอุดหนุนโครงการอาหารกลางวัน ภายหลังที่ตนได้รับคำสั่งให้ย้ายไปดำรงตำแหน่งที่โรงเรียนอื่นแล้ว นอกจากนั้นยังมีกรณีเกี่ยวกับเงินอุดหนุนที่ได้รับจากจัดสรรตามโครงการเรียนฟรี 15 ปี เพิ่มเติมเป็นเงิน 115,448 บาท ผู้อำนวยการสถานศึกษารายดังกล่าวยังได้เบิกถอนเงินออกมาอย่างต่อเนื่อง เป็นจำนวน 115,076 บาท โดยไม่นำมาลงระบบบัญชีการเงินของโรงเรียนเช่นกัน แต่มีหลักฐานว่าได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของทางราชการเกี่ยวกับโครงการเรียนฟรี 15 ปี ในการจัดซื้อวัสดุการศึกษา จำนวน 56,158 บาท แต่ไม่ได้ดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แล้วปรากฏว่าผู้อำนวยการสถานศึกษารายดังกล่าว กระทำผิดจริง จึงได้เสนอเรื่องให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาลงโทษทางวินัยแก่ผู้อำนวยการสถานศึกษารายนี้ ซึ่ง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาแล้ว มีมติให้ลงโทษไล่ออกจากราชการ เนื่องจากกระทำผิดวินัยตามมาตรา 84 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและ

บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กรณีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และให้รายงานต่อ ก.ค.ศ. เพื่อทราบ ซึ่ง อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ (ซึ่งทำการแทน ก.ค.ศ.) พิจารณาแล้วมีมติรับทราบคำสั่งไล่ออกจากราชการ (เผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันจันทร์ที่ 3 ตุลาคม 2559)

ดังนั้นผู้บริหารในองค์กรโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นความหวังของการเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านจริยธรรมแก่สังคมทั้งใน และนอกสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นหัวหน้า(Figurehead) คือเป็นทั้งหัว และหน้าตาของสถานศึกษาที่สังคมเฝ้ามองอยู่เสมอ เมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ และมีจริยธรรมสูง ครูย่อมรักและศรัทธาท่วมเทก่าลังกายและกำลังใจในการทำงานให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ เป็นเด็กดี มีความสุข มีคุณธรรมจริยธรรม และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่วนนอกสถานศึกษาผู้บริหารคือ สัญลักษณ์ของสถานศึกษา ชุมชนและผู้ปกครอง หากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเป็นผู้นำที่มีจริยธรรมแล้ว ย่อมได้รับความไว้วางใจและการสนับสนุนจากชุมชน เมื่อชุมชนและผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อผู้บริหาร การทำงานก็จะบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างรวดเร็ว เกิดการทำงานเป็นทีม แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมแล้ว ความเชื่อถือ ความศรัทธาก็จะเสื่อมลงไป เมื่อชุมชนและผู้ได้บังคับบัญชาหมดความศรัทธาแล้วก็ไม่เกิดความร่วมมือในการทำงาน ขาดการทำงานเป็นทีม วิสัยทัศน์ขององค์กรที่ตั้งไว้ก็อาจจะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ไปได้ ดังนั้นพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารย่อมส่งผลต่อคุณภาพครู และคุณภาพผู้เรียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สุรัตน์ ไชยชมภู, 2557)

สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ จำนวน 7 เขต โดยมีวิสัยทัศน์เป็นองค์กรที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

อย่างมีคุณภาพ ยั่งยืน สู่เมืองหลวงการศึกษา ในการบริหารจัดการศึกษาจึงเป็นกระบวนการอย่างหนึ่ง ที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในสังกัดและตามกลยุทธ์ที่ 2 มุ่งปลูกฝังคุณธรรมความสำนึกในความเป็นไทย ศรัทธาและยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาและการบริหารงานของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา รวมไปถึงสามารถนำไปกำหนดนโยบายการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับทิศทางการบริหารที่มุ่งเน้นความสามารถในการบริหารร่วมกับการจัดการศึกษาให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้คู่คุณธรรม และเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางจริยธรรมของผู้บริหารกับการบริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาและนำกรอบแนวคิดภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของพระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์ สาคร ชิตงุโร และสัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2557, น.137) ที่ได้สังเคราะห์แนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้นำเสนอกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีในรูปแบบของโมเดลลิสเรลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) จริยธรรมต่อตนเอง
- 2) จริยธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน
- 3) จริยธรรมต่อองค์กร

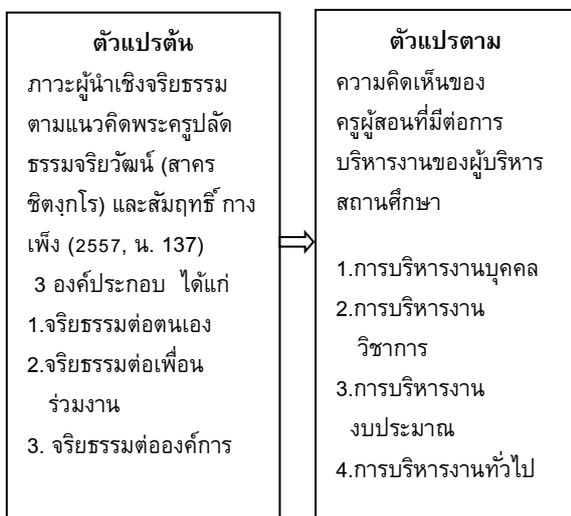
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ จำนวน 7 เขต จำนวน 2,199 คน (รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร)

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย

ครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือจำนวน 7 เขต โดยการเปิดตารางของ Yamane (1973, p.1088) และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 338 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา แล้วกำหนดเป็นกรอบปัจจัยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดสำหรับเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

2. ศึกษารูปแบบและวิธีสร้างแบบสอบถามแล้วดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามกรอบปัจจัยที่กำหนดไว้ในข้อ แล้วนำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอข้อเสนอแนะ

3. หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยการนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาตลอดจนการใช้ถ้อยคำของข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence: IOC) ซึ่งข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1 จึงถือว่ามีความเที่ยงตรงใช้ได้ สามารถนำไปเป็นข้อคำถามได้ตามวัตถุประสงค์

4. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (1974) และเกณฑ์พิจารณาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ควรมีค่ามากกว่า 0.7 ขึ้นไปถึงจะผ่านเกณฑ์

5. ปรับปรุงแบบสอบถามให้เป็นฉบับสมบูรณ์สำหรับนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือนำเพื่อขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง สำหรับสถานศึกษาที่สามารถดำเนินการได้ ส่วนสถานศึกษาที่ติดขัดด้วยข้อจำกัดด้านความพร้อมด้านเวลาของผู้วิจัย หรือเป็นสถานศึกษาที่การคมนาคมไม่สะดวก ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามออนไลน์ผ่านทาง Google form เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยได้สะดวก และรวดเร็ว

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามโดยคำนวณหาความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา มีรายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
20-30 ปี	112	33.14
31-40 ปี	178	52.66
41-50 ปี	37	10.95
50 ปีขึ้นไป	11	3.25
รวม	338	100.00
2. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	196	57.99
สูงกว่าปริญญาตรี	142	42.01
รวม	338	100.00
3. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	83	24.56
ตั้งแต่ 5 – 10 ปี	136	40.23
10 ปีขึ้นไป	119	35.21
รวม	338	100.00
4. ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก		
ขนาดกลาง	72	21.30
ขนาดใหญ่	139	41.12
	127	37.58
รวม	338	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 338 คน อายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.66 อายุ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.14 อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.95 อายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.25

ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 57.99 สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 42.01 ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.23 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 35.21 ต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.56

ขนาดสถานศึกษาขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 37.58 ขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 24.78 และขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 21.30 ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1. จริยธรรมต่อตนเอง	4.72	0.12	มากที่สุด
2. จริยธรรมต่อเพื่อนร่วมงาน	4.60	0.13	มากที่สุด
3. จริยธรรมต่อองค์กร	4.91	0.10	มากที่สุด
รวม	4.74	0.01	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D.=0.01) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมต่อองค์กรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D.=0.10) รองลงมา คือ จริยธรรมต่อตนเอง ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.12) และจริยธรรมต่อเพื่อนร่วมงานมีค่าน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= 0.13) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม และรายด้านแสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1. การบริหารงานวิชาการ	4.92	0.08	มากที่สุด
2. การบริหารงานบุคคล	4.64	0.15	มากที่สุด
3. การบริหารงานงบประมาณ	4.96	0.05	มากที่สุด
4. การบริหารงานทั่วไป	4.86	0.12	มากที่สุด
รวม	4.85	0.04	มากที่สุด

จากตาราง 3 พบว่าการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.04) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษามากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.05) รองลงมาคือการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.08) การบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.12) และการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D.=0.15) ตามลำดับ

4. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการบริหารสถานศึกษา แสดงไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการบริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	การบริหารสถานศึกษา				
	งานวิชาการ	งานบุคคล	งานงบประมาณ	งานทั่วไป	รวม
ต่อตนเอง	.842**	.548**	.543**	.643**	.651**
ต่อเพื่อนร่วมงาน	.889**	.282**	.212**	.422**	.392**
ต่อองค์กร	.333**	.977**	.796**	.714**	.892**
รวม	.883**	.374**	.282**	.560**	.519**

จากตาราง 4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการบริหารสถานศึกษากลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.519$) โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงคือ ด้านจริยธรรมต่อองค์กรกับการบริหารงานบุคคล ($r = 0.977$) รองลงมาคือ ด้านจริยธรรมต่อเพื่อนร่วมงานกับการบริหารงานวิชาการ ($r = 0.889$) ด้านจริยธรรมต่อตนเองกับการบริหารงานวิชาการ ($r = 0.842$) และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ ด้านจริยธรรมต่อเพื่อนร่วมงานกับการบริหารงานบุคคล ($r = 0.212$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการบริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานครตามความคิดเห็นของครู สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางจริยธรรมของผู้บริหารในสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษา เป็นแกนนำเป็นตัวอย่าง การที่ผู้บริหารนำคุณธรรม จริยธรรม มาเป็นหลักในการบริหารทั้งกับตนเอง องค์กร หรือเพื่อนร่วมงาน อันเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าเป็นผู้บริหารที่สมบูรณ์ ย่อมทำให้บุคลากร ครู นักเรียน หรือผู้ที่ได้ร่วมงานเกิดแรงจูงใจ ร่วมมือ เกิดการยอมรับ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งจะสามารถนำพาองค์กรให้พัฒนาก้าวหน้าไปข้างหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการมีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภววรรณตรี บุญเลี้ยง (2566) ที่ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่าระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความไว้วางใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความยุติธรรม และผลการศึกษาของ ชุติตา ศิริมาตยาพันธุ์ (2565) เรื่องภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ผลการวิจัย พบว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านค่านิยมทางจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านจิตสาธารณะ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความยุติธรรม

2. การบริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู

การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็น ของครู โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และกรอบการศึกษา เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้งตลอดจนมีความรู้ความสามารถที่จะก้าวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของชุมชน ของสังคมและของโลก พัฒนาสถานศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา มีจิตใจที่พร้อมจะเป็น “ผู้ให้” กระทำตนให้เป็นอย่างที่ดีในด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม ย่อมจะนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุนิสา สงัดศรี (2556) ได้ศึกษาเรื่องทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารจำแนกตามสถานภาพตำแหน่งประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกันและผลการศึกษาของพระมหา รัศมีศักดิ์ บุญชัย (2565) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองบัวลำภูเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางจริยธรรมของผู้บริหารกับการบริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการบริหารสถานศึกษากลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความประพฤติที่เหมาะสมตามบรรทัดฐานของสังคม มีพื้นฐานการนำหลักจริยธรรมมาเป็นเครื่องประพฤติปฏิบัติ ส่งผลให้ผู้ตามเกิดการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานและพฤติกรรมทางจริยธรรมของตนเองด้วย เพราะผู้บริหารเป็นแบบอย่าง เป็นผู้นำที่ดี รู้จักใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาและโดยนำหลักจริยธรรมมาเป็นเครื่องมือแก้ปัญหาชีวิตและแก้ปัญหาสังคมได้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ได้แก่คู่ที่มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงคือ ด้านจริยธรรมต่อองค์การกับการบริหารงานบุคคล รองลงมาคือ ด้านจริยธรรมต่อเพื่อนร่วมงานกับการบริหารงานวิชาการ และด้านจริยธรรมต่อตนเองกับการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรหมพิริยะ พนาสนธิ (2562) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทราในอำเภอเมืองฯ จังหวัดจะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทราในอำเภอเมืองฯ จังหวัดจะเชิงเทราอยู่ในระดับสูงทางบวกที่ระดับนัยสำคัญ .01 และผลการศึกษาของ ปณณวัฒน์ สนเล็ก (2566) ที่ศึกษาเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็น

รายด้าน พบว่า ด้านที่ผู้บริหารมีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมระดับดีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความตั้งมั่นอยู่ในความยุติธรรมและให้ความเสมอภาคต่อได้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา คือ ด้านความมีเมตตา กรุณา ยึดพรหมวิหาร 4 และหลักธรรมทางศาสนา ($\bar{X} = 4.23$) ด้านความหมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้เป็นผู้ที่ทันสมัย ($\bar{X} = 4.16$) ด้านความมุ่งมั่นทำงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.13$) ด้านความไม่ใช้กลวิธีหรืออิทธิพลเพื่อหาผลประโยชน์ส่วนตัว ($\bar{X} = 4.05$) ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.00$) และด้านความพึงรับผิดชอบทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น ($\bar{X} = 3.97$) ส่วนด้านที่ผู้บริหารมีพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมระดับดี ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น ($\bar{X} = 3.93$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1.1 จากการวิจัยพบว่า พบว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าจริยธรรมต่อเพื่อนร่วมงานมีค่าน้อยกว่าด้านอื่น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีกิจกรรมประสานสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจอันดีต่อเพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชารับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ และนำมาปรับปรุงงานให้ก้าวหน้า

1.2 จากการวิจัยพบว่า การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมและสวัสดิการเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ สร้างแรงจูงใจในความก้าวหน้าของสายงาน มีความสามัคคี เรียบร้อยซึ่งกันและกัน

1.3 จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางจริยธรรมของผู้บริหารกับการบริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่

ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า ด้านจริยธรรมต่อเพื่อนร่วมงานกับการบริหารงานบุคคล มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ผู้บริหารควรส่งเสริมความรู้ความสามารถของครูและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาตนเอง และมุ่งทำเพื่อส่วนรวม เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรเสนอแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงาน ร่วมกันแสดงความคิดเห็น จัดทำแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อประโยชน์ของสถานศึกษาและนักเรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการบริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาการศึกษาในพื้นที่นั้น ๆ ต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบอื่น ๆ ถึงปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการบริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กันยมาส ชูจีน, และคนอื่น ๆ. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 21(2), 20-33.

กลุ่มแผนงานและสารสนเทศ ส่วนนโยบายและแผนการศึกษาสำนักยุทธศาสตร์การศึกษา. (2566). *รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2566 โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.*

เจษฎาวลัย ปลงใจ. (2561). จริยธรรมกับความเป็นครู. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่*, 4(1), 113-123.

ชุติดา ศิริมาตยาพันธุ์. (2565). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 11 (43), 161-171.

ชุติดา รักษ์บางแหลม. (2559). *การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม และประเด็นปัญหาจริยธรรมในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.*

ธีระ รุญเจริญ. (2553). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดการศึกษาและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. เอ็กซ์เปอร์เน็ท.*

ปณณวัฒน์ สนเล็ก. (2563). คุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. *วารสารสิรินธร*, 24(2), 100-111.

พรหมพิริยะ พนาสนธิ์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทราในอำเภอเมืองฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 20(2), 360-375.

พระครูปลัดธรรมจริยวัฒน์ และสัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2557). *ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม แนวคิด ทฤษฎี และการวิจัย. ห้างหุ้นส่วนจำกัด อภิชาติการพิมพ์.*

พระมหาธกัณฑ์ บุญชัย. (2565). การบริหารสถานศึกษาตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูเขต 2. *วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย*, 8 (1), 47-60.

ภวรัตน์ บุญเลี้ยง. (2566). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อโรงเรียนแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 12(45), 196-204.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

(2566). *สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม พ.ศ. 2566-2570*. สำนักนายกรัฐมนตรี.

สุนิสา สัจจศรี. (2566). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 11 (41), 285-294.

สุรัตน์ ไชยชมภู. (2557). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในการบริหารสถานศึกษา. *วารสารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*. 8 (2), 1-15.

หนังสือพิมพ์มติชน. (2599). ผู้อำนวยการโรงเรียนกระทำผิดวินัยเกี่ยวกับการเงินและบัญชี.

https://www.matichon.co.th/local/news_3801832

Yamane, Taro. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. Harper & Row.